

Årsberetning for NTNU Samfunnsforskning AS

2022

Innledning

NTNU Samfunnsforskning AS er et uavhengig forskningsinstitutt med tilhørende nasjonalt kompetansesenter, og som arbeider innenfor et bredt spekter av samfunnsfaglige og samfunnsrelaterte spørsmål. Det har over mange år vært et betydelig samfunnsvitenskapelig institutt i Norge, og har en tverrfaglig profil. Instituttet ble etablert i 2004 som en videreføring av aktiviteter i stiftelsen Allforsk. Selskapet eies i sin helhet av NTNU og har nært samarbeid med fagmiljøer på NTNU.

Instituttet driver sin virksomhet i Trondheim, og størstedelen av instituttet holder til i lokaler like ved NTNUs campus på Dragvoll.

Instituttets faglige aktivitet foregår i følgende avdelinger:

- **Studio Apertura** forsker på organisasjoner og samfunn, med tema som utvikling og omstilling, arbeidsformer og teknologi, sikkerhet og beredskap, samt ulike ytre forhold som påvirker organisasjoner.
- **Mangfold og inkludering** forsker på velferdspolitiske tema og ulike former for marginalisering. Innvandring, funksjonshemming, utdanning og barnevern er sentrale forskningsområder.
- **SØF – Senter for økonomisk forskning** forsker på samfunnsøkonomiske tema. Offentlig økonomi, utdannings- og arbeidsmarkedsøkonomi og konjunkturovervåking er sentrale forskningsområder.
- **CIRiS – Senter for tverrfaglig forskning i rommet** utfører tverrfaglig FoUI innenfor bemannet romfart med sterke synergier til andre næringer. Sentrale tema er ressursutnyttelse, teknologiutvikling og operasjoner.
- **Psykisk helsearbeid** forsker på kommunalt psykisk helsearbeid med fokus på brukere, mestring og folkehelse.
- **NAPHA – Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid** bidrar gjennom kunnskapsinnsamling og tjenestestøtte til utvikling av psykisk helsearbeid rettet mot voksne og med kommunalt ansatte som målgruppe.

Faglig aktivitet i 2022

Instituttet følger en strategi som ble vedtatt desember 2021. Denne har som mål å videreutvikle instituttets etablerte forskningsområder, men også arbeide i forlengelsen av eksisterende faglige styrker, gjennom tverrfaglighet og utvidelse av eksisterende forskningsområder. I tråd med vedtatt strategiplan 2022-2026 legger instituttet stor vekt på å videreutvikle sin rolle som attraktiv samarbeidspartner i nasjonale og internasjonale prosjekter. Instituttet løfter videre frem en ambisjon om å stadig arbeide tett på aktører i samfunns- og arbeidslivet, og gjennom sine prosjekter styrke kunnskapsoverføringen mellom sine fagmiljøer og samarbeidspartnere på en måte som bidrar til innovasjon. NTNU Samfunnsforskning har i 2022 hatt en merkbar positiv porteføljeutvikling hvor fagmiljøene evner å vinne større og flere prosjekter der instituttets forskere er prosjektledere. I disse prosjektene inngår partnere fra både inn- og utland. Dette stiller større krav til samarbeid og gjennomføringsevne hos instituttets forskere. Samlet gir dette verdifull erfaring til instituttet for videre utvikling og oppfølging av strategiplanen.

→ I tråd med vedtatt strategiplan 2022-2026 legger instituttet stor vekt på å videreutvikle sin rolle som attraktiv samarbeidspartner i nasjonale og internasjonale prosjekter.

I 2022 har instituttet videreført en strategisk satsning innen samfunnssikkerhet som har manifestert seg gjennom etableringen av *Senter for forskning på trygghet og sikkerhet i samfunnet*. Opprettelsen av senteret har omfattet utvikling av det tverrfaglige arbeidet internt i NTNU Samfunnsforskning, strategisk kompetanseutvikling gjennom internfinansiering av doktorgradsprosjekt, økning av ekstern synlighet av forskningen og initiering av større, langsiktige forskningsprosjekter. Stipendiatprosjektet (finansiert over grunnbevilgningen fra Forskningsrådet) ble etablert høsten 2022. Tittelen på prosjektet er «Forebygging av drap begått av personer med alvorlige psykiske lidelser», og ligger med dette strategisk plassert i skjæringspunktet mellom Mangfold og inkludering (hvor stipendiaten har kontorsted), Studio Apertura (hvor stipendiaten er ansatt), psykisk helsearbeid og NAPHA. Det har blitt gjennomført en forberedende litteraturgjennomgang med hovedfokus på offentlige rapporter fra ulike involverte sektorer.

Fra CIRiS ble det levert en NFR-søknad i samarbeid med SØF og Studio Apertura (*INTERCONNECTIVITY*). Søknaden fikk høy score, men ble ikke innvilget finansiering. Søknaden har vært under aktiv bearbeiding i påvente av ny, passende utlysning.

Det er samtidig etablert et fruktbart samarbeid med FFI som vil videreutvikles i det videre arbeidet. Fra SØFs side (i samarbeid med Studio Apertura) ble det levert og vunnet tilbud om en samfunnsøkonomisk analyse av Totalberedskapskommisjonens anbefalinger på oppdrag av Justisdepartementet. Mangfold og inkluderings arbeid har blant annet resultert i et tettere forhold til Studio Apertura. Det ble i desember levert et felles tilbud til KS Storbynettverket om storbyenes særegne utfordringer i håndteringen av koronapandemien, hvor instituttet ble innstilt på andre plass. Videre ble det etablert en felles datainnsamling blant rektorer knyttet til deres håndtering av koronapandemien. Dette arbeidet er tema for en felles vitenskapelig artikkel. Studio Apertura har, i tillegg til å inngå i de ovennevnte aktivitetene, bidratt til å etablere «*De regionale sikkerhetsdagene*» som en varig arena for kommunale og regionale aktører i Trøndelag og Nordland. Tema for konferansen i 2022 var «*Trygge og sikre lokalsamfunn i en usikker verden*», og trakk på tema fra NTNU Samfunnsforskning satsing. Samlet er det i løpet av 2022 blitt etablert flere relasjoner og faglige samtaler på tvers av avdelingene, noe som er en forutsetning for å utvikle den faglige satsingen nedenfra og opp. Aktivitetene har særlig vært knyttet til akkvisisjon og til en viss grad også publisering.

Instituttet har i løpet av 2022 hatt 136 aktive eksternfinansierte prosjekter. Instituttet gjennomførte flere store oppdragsprosjekter, og har vunnet nye.

CIRiS fikk i starten av 2022 tilslag fra European Space Agency (ESA) på prosjektet «*Biological Experiments Procurement (BEP)*» som har en varighet over tre år og en økonomisk ramme på 37,7 MNOK. Gjennom dette prosjektet er CIRiS ansvarlig for utviklingen av eksperimentelt utstyr for tre ulike eksperimenter som skal utføres ombord på den internasjonale romstasjonen ISS. Eksperimentene undersøker hvordan mikrogravitasjon påvirker menneskelig bein, muskler og immunresponser på cellenivå. Arbeidet utføres i nært samarbeid med underleverandørene Yuri GmbH, Eidel Electronics og Airbus Defence and Systems. Utover løpende drift på etablerte prosjekter (bl.a. *ISS WAPS*, *PaCMan – ground demonstration Bioregenerative Life Support systems* og *Lunar Plant*) finansiert av henholdsvis ESA og Forskningsrådet (FRIPRO), ble CIRiS i november 2022 godkjent partnerorganisasjon i *MELISSA*-konsortiet (*Micro-Ecological Life Support System Alternative*). Partnerskapet anses som strategisk viktig for å kunne ta del i oppbygging og utvikling av ESA-infrastruktur i årene fremover.

Mangfold og inkludering vant i 2022 oppdraget fra Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet samt Arbeids- og velferdsdirektoratet på «*Evaluering av endringer i velferdslovene*». Dette femårige prosjektet tar utgangspunkt i den nasjonale lovreformen som ble innført i 2022.

Denne reformen omfatter lover som angår barn og unge med behov for sammensatte tjenester, og innebærer i praksis endring i 14 ulike lover, samt innføring av retten til barnekoordinator. NTNU Samfunnsforskning skal evaluere reformen med særlig søkelys på hvilke endringer som skjer i praksis. Evalueringen vil fokusere på iverksettingen, om det skjer endring i organisering og arbeidsformer i tjenestene, og om familiene opplever tjenester som er bedre koordinert og individtilpasset. Avdelingen mottok tildeling av to nye NFR-prosjekter (*HELSEVEL* og *DEMOS*) i 2022. Det ene (*Norwegian Labour Inclusion of Young People at Risk: User Pathways, Street-Level Bureaucracies and Interorganisational Collaboration*) skal studere erfaringene og situasjonene til tjenestebrukere med funksjonshemming og saksbehandlere i NAV. Det er nødvendig med forskning for å øke kunnskap om barrierer og tilrettelegging for vellykkede overganger og veier for unge mennesker med redusert arbeidsevne i risiko for arbeidsekskludering. Dette kan bidra til å styrke politikktutvikling og praksis-tiltak. Studien vil utdype relasjonene mellom ansatte i NAV og brukere. Det tas hensyn til at førstelinjearbeidere ofte tar beslutninger i en kontekst med begrensede ressurser og noen ganger motstridende mål på den ene siden, mens tjenestebrukere med funksjonshemming ofte har komplekse liv. Det andre prosjektet (*Improving Integration and Active Citizenship for Low-Literate Adult Refugees*) handler om voksne flyktninger med svake eller ingen lese- og skriveferdigheter. I det norske samfunnet der mestring av skriftspråk er en norm, møter disse personene særlige utfordringer når det gjelder integrering, og er mer utsatte for sosial og økonomisk marginalisering. Dette representerer en demokratisk utfordring. Prosjektets overordnede mål er å styrke offentlige tjenesters praksiser og tverrsektorielle samarbeid for å støtte integrering og aktivt medborgerskap for flyktninger i denne gruppen. Prosjektet skal frembringe kunnskap om deres erfaringer, utfordringer og mestringsstrategier, inkludert erfaringer med det offentlige tjenesteapparatet. Prosjektet skal også gi innsikt i integreringstjenestenes erfaringer og arbeid med flyktninger i gruppen, og hva som oppleves som utfordringer og gode praksiser fra de ulike involverte tjenestenes perspektiver.

Studio Apertura har i 2022 videreført arbeidet i flere energiprojekter og er partner i FME-senteret *HighEFF* (ledet av Sintef Energi). *HighEFF* (*Centre for an Energy Efficient and Competitive Industry for the Future*) skal bidra til at norsk industri forbedrer energieffektiviteten og reduserer utslipp fra industrien slik at internasjonale klimamål kan nås.

Økt energieffektivitet i industrien kan oppnås ved å forbedre kjerneprosessene og ved å fange og utnytte overskuddsvarme og andre overskuddsstrømmer – enten internt for prosesser i den enkelte industri, eller i nærliggende bygninger eller industrier.

NTNU Samfunnsforskning leder en arbeidspakke som har samfunnsmessige, organisatoriske og sosiotekniske aspekter ved energieffektivisering som fokusområde for sin forskning. En av instituttets forskere disputerte i 2022 med en etnografisk studie av ulike innovasjonsforløp for hvordan energieffektiviseringen realiseres.

Studio Apertura sto for gjennomføring av flere store NFR-prosjekter i 2022, og ett av prosjektene (*SOLIC*) innen havbruk ble ferdigstilt i løpet av året. Prosjektet har bidratt til å øke kunnskapen om befolkningens tillit og forventninger til akvakulturnæringen i Norge. Resultatene fra *SOLIC*-prosjektet viser at disse forholdene er svært viktige for næringens rolle i Norge, og at en på helt spesifikke områder fortsatt har et stykke å gå når det gjelder å ha en sterk sosial lisens. Prosjektets arbeid har blitt (og vil bli fremover) formidlet på ulike arenaer som er tilgjengelige for publikum generelt, næring, forvaltning og interesseorganisasjoner. Det er så langt publisert 13 vitenskapelige artikler i prosjektet som er åpent tilgjengelige. Dataene fra prosjektet vil også gjøres åpent tilgjengelig.

Innenfor sikkerhetsforskning har Studio Apertura i 2022 blant annet videreført arbeidet i *FIRE21* (finansiert av NordForsk), hvor målet er å legge til rette for en effektiv brann- og redningstjeneste i fremtiden. Forskningen skal avklare hvilke kvaliteter og egenskaper som støtter opp om brann- og redningsvesen sine oppgaver, og identifisere viktige ressurser for brann- og redningsvesen lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Utover dette har Studio Apertura blant annet blitt partner i et nytt EU-prosjekt (*FutureResilience*) og vunnet et større oppdrag for Equinor.

SØF sluttførte i 2022 oppdragsprosjektet for Kommunal- og distriktsdepartementet: *Inntektssystemet for kommunene: Lokale skatteinntekter*. Formålet med prosjektet var å frembringe kunnskap om problemstillinger knyttet til lokale skatteinntekter. Mer spesifikt ønsket inntektssystemutvalget en kunnskapsoversikt om lokal forankring av kommunale inntekter. I tillegg til økonomiske insentiver til å styrke inntektsgrunnlaget, ga prosjektet også en oversikt over betydningen for lokaldemokratiet. Utvalget ønsket en drøfting av egenskaper ved ulike skatteinntekter.

Prosjektet evaluerte skatt på inntekt, formue og eiendom opp mot kriterier for gode lokale skatter. Disse skattene ble sett i sammenheng med andre skatteinntekter, og det ble gjort en vurdering av om skatteutjevningen i inntektssystemet bør utvides til å omfatte eiendomsskatt, konsesjonskraft- og havbruksinntekter. Et annet prosjekt som ble sluttført i 2022 var *Kommunal administrasjon i storbyene* på oppdrag fra KS sitt *Program for storbyrettet forskning*. Formålet med prosjektet var å bidra til oppdatert kunnskap om administrasjon i kommunal sektor.

Prosjektet sammenlignet statistikk for utgifter til kommuneadministrasjon i de ulike storbyene, og pekte på forskjeller mellom byene. Prosjektet *Kommunal låneforvaltning* på oppdrag av Kommunalbanken ble også sluttført i 2022. Hovedformålet med prosjektet var å foreta empiriske analyser av låneforvaltningen i norske kommuner med vekt på lån med kort løpetid.

SØF ledet i 2022 gjennomføringen av det flerårige NFR-prosjektet *WaSH (Water, Sewage and Health)* som fokuserer på vann- og avløpssektorens (VA-sektoren) store vedlikeholdsetterslep, og undersøker om styringsvikt kan være årsak til at VA-sektoren ikke blir prioritert høyere. I tillegg skal prosjektet undersøke om forurenset drikkevann har negative effekter for folkehelsen og utforske alternativer til dagens organisering og finansiering av VA-sektoren.

Avdelingen vant flere større oppdragsprosjekter i 2022 finansiert av blant annet Arbeids- og velferdsetaten (NAV), Barne- og familiedepartementet og Oslo kommune.

En av avdelingens forskere ledet et nasjonalt utvalg som overleverte NOU 2022:10 «*Inntektssystemet for kommunene*» til Regjeringen i august 2022.

Psykisk helsearbeid er en avdeling som ble etablert som et strategisk initiativ høsten 2021. Aktiviteten skal støtte opp under NAPHAs kjerneoppdrag, som er å bidra med kunnskapsstøtte for utvikling av tjenester innen psykisk helsearbeid i kommunene. Målsetningen er å utvikle og etablere en portefølje av eksterntfinansierte prosjekter i samarbeid med eksisterende avdelinger i instituttet samt eksterne samarbeidspartnere. Avdelingen ble i 2022 tildelt midler for et treårig postdoktorprosjekt finansiert av stiftelsen DAM. Prosjektet har til hensikt å gi økt kunnskap om kommunale helsetjenesters rolle i helseforløp forut for tvangsinnleggelse, og identifisere hva som kan gjøres for å redusere denne type innleggelse. Avdelingen gjennomførte i 2022 et evalueringssjette finansiert av Helsedirektoratet. I dette prosjektet undersøkte forskerne hvordan NAPHA bidro med støtte til kommuner som etablerte tilbud knyttet til satsingen «Rask psykisk helsehjelp». Utover dette ledet avdelingen utvikling og forankring av en strategisk samarbeidsavtale mellom forskningsmiljøer (NTNU Samfunnsforskning, NTNU, Sintef, Nord universitet) og kommunene i Trøndelag innen kommunalt psykisk helsearbeid. Det ble gjennomført en workshop i oktober 2022 i relasjon i denne avtalen, hvor hensikten er å bygge en langsiktig strategisk dialog, koordinering og samarbeid for å styrke omfanget av eksterntfinansiert forskningsaktivitet innen kommunalt psykisk helsearbeid.

NTNU Samfunnsforskning deltok i fem GEMINI-senter i 2022. Sentrene er flerårige, strategiske samarbeidsplattformer mellom blant annet NTNU Samfunnsforskning,

NTNU og Sintef, hvor formålet er å kvalifisere agmiljøene mot større søknader og senterfinansiering fra Forskningsrådet og andre finansieringskilder. Et Gemini-senter er en arena for å bygge større og mer robuste fagmiljøer med høyere kvalitet, som antas å ville være bedre i stand til å gripe og utvikle nye muligheter. Gjennom senteret skal partnerne øke konkurransekraften og verdiskapingen for fellesskapet. To av sentrene instituttet deltar i er faglig innrettet mot sikkerhetsforskning; *ROSS (Risiko- og sårbarhetsstudier)* og *CERCIS (Resilient Critical Infrastructures and Societies)*. De tre andre omfatter temaene *inkluderende skole og oppvekst (Oppink)*, *helsefremmende arkitektur og omgivelser (HelsA)* og *bærekraftig havbruk*. Både *Oppink* og *HelsA* gjennomførte eksterne konferanser i 2022, hvor formålet var å formidle nyere forskning, uttrykke forskningsbehov og drøfte politikk for kunnskapsbasert samfunnsutvikling. *Oppink* anses som en viktig samarbeidsplattform i oppfølgingen av det nasjonale samfunnsoppdraget om å «*inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv*» forankret i *Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023-2032*. GEMINI-senteret *Bærekraftig havbruk* gjennomførte et oppstartseminar i november 2022.

Instituttet har gjennom 2022 videreført sitt forskningspolitiske engasjement rettet mot innovasjon og omstilling i offentlig sektor, med særlig fokus på distriktskommuners kapasitetsutfordringer for å arbeide kunnskapsbasert i sitt innovasjonsarbeid. Dette engasjementet gjøres i fellesskap med blant annet NTNU, Sintef og Ruralis. Gjennom instituttets deltakelse i *INN-OFF (Nasjonalt forskernettverk for innovasjon i offentlig sektor)*, har det blitt gjennomført eksterne seminarer og utøvd forskningspolitisk påvirkningsarbeid gjennom høringsinnspill og møteaktivitet.

NAPHAs driftsramme i 2022 var en videreføring av styrket ramme fra revidert nasjonalbudsjett i 2021. Økningen er knyttet til satsingene på Rask psykisk helsehjelp og *FACT (Flexible Assertive Community Treatment)/FACT Ung*. For NTNU Samfunnsforskning er det gledelig å registrere at 22 *FACT Ung*-team allerede er etablert, etter at NAPHA har bidratt tungt inn i utviklingen av den nye satsingen. Det er også et eksempel på et verdifullt kompetansesentersamarbeid. *FACT Ung* er et samarbeid mellom cirka 20 ulike kunnskaps- og kompetansesentre. NAPHA har ikke forskning som primær oppgave, men skal delta i praksisnær og praksisrelevant forskning og forskningsnettverk, og herunder bygge bro mellom forskning, praksis og utdanning. Den viktigste forskningsaktiviteten for NAPHA i 2022 har vært å følge opp de to NFR-prosjektene som avdelingen deltar i med finansiering av interne phd-stipendiater. I det ene prosjektet (sammen med NKROP og Universitetet i Tromsø) forskes det på implementeringen av *FACT-modellen (Flexible Assertive Community Treatment)* i en norsk kontekst. I det andre prosjektet (sammen med AHUS og Senter for medisinsk etikk, UiO),

ledet NAPHA en arbeidspakke, hvor det ble utviklet og gjennomført en intervensjon i fem kommuner for å redusere bruken av tvungent psykisk helsevern. I prosjektene er det publisert flere artikler, og stipendiatene inngår i forskningsnettverk. NAPHA samarbeider også med Nord universitet om forskningsprosjektet «*Recoveryorienterte praksiser i psykisk helsevern*». All deltakelse i praksisnær og praksisrelevant forskning og forskningsnettverk bidrar med verdifull kunnskap og styrker NAPHAs øvrige arbeid. Det styrker rollen som brobygger mellom forskning, praksis og utdanning.

NAPHAs leder var medlem i helsepersonellkommisjonens arbeid med NOU 2023:4 «*Tid for handling*» som ble levert Regjeringen i februar 2023.

Den faglige aktiviteten målt i vitenskapelige publikasjonspoeng var i 2021 på 48,39 poeng. Foreløpige tall for 2022 viser 42,34 publikasjonspoeng. Per forskerårsverk ligger instituttet i 2022 noe under det som var gjennomsnittet for samfunnsvitenskapelige institutter i 2021 (1,36). Årlige variasjoner er naturlig basert på instituttets størrelse, og fagmiljøene holder jevnt akseptabel vitenskapelig publiseringsaktivitet sammenliknet med andre oppdragsinstitutter. Det er til dels store variasjoner mellom avdelingene, noe som blant annet må sees i sammenheng med variasjoner i prosjekttyper og porteføljesammensetning. NTNU Samfunnsforskning ligger foreløpig an til 0,76 publikasjonspoeng per forskerårsverk i 2022, mens det i 2021 var 0,95 og i 2020 0,72.

Det ble gitt ut 18 egenproduserte rapporter i 2022.

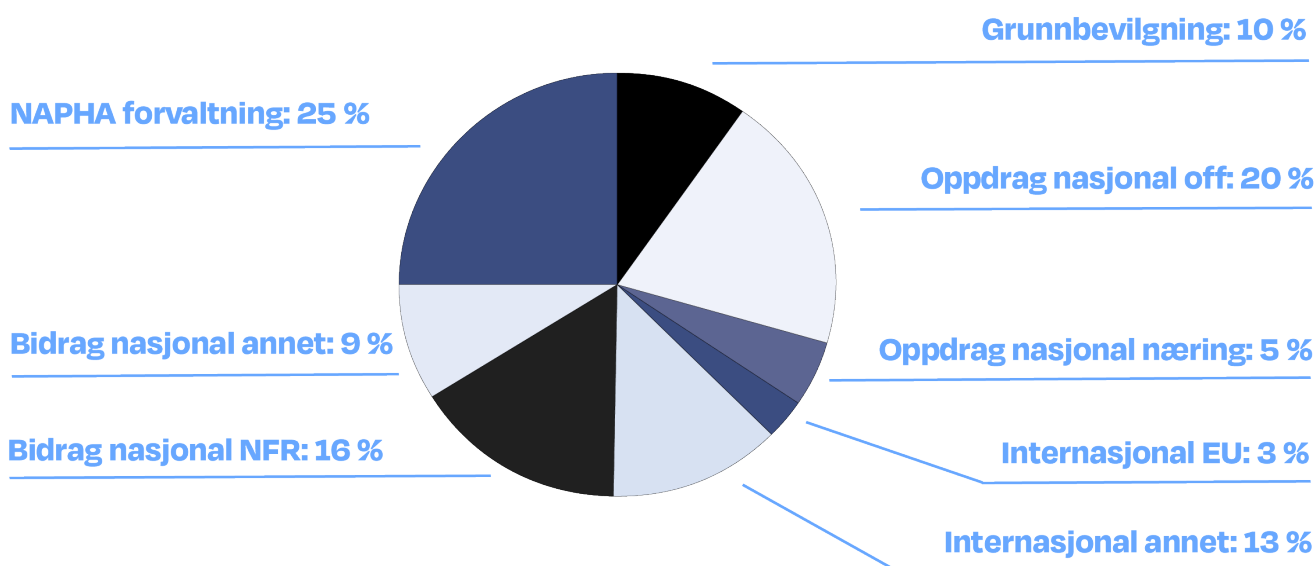
Økonomi

Brutto omsetning i 2022 var på 147,8 MNOK, noe som var 38,5 MNOK høyere enn i 2021. Dette viser at driften i NTNU Samfunnsforskning har en vekst på over 35 % det siste året. Dette skyldes en kombinasjon av større og mer komplekse prosjekter hvor instituttet som prosjektansvarlig institusjon mottar bevilgninger for finansiering av underleverandører, samt en reell økning i bemanning og vekst i tre av avdelingene. Omsetningen fordelte seg med 26% fra Norges forskningsråd (NFR), inkludert 10% i grunnbevilgning. Videre var 44% fra offentlig sektor, 14% fra privat næringsliv, og de resterende 16 % fra utenlandske oppdragsgivere. [Figuren under viser fordelingen grafisk.](#)

Når det gjelder fordelingen av oppdragsgivere, så er det en økning av omsetning i 2022 innenfor alle segment i henhold til finansieringsområder. Det er størst økning relatert til nasjonale bidragsinntekter fra NFR og internasjonale inntekter som ikke kommer fra EUs forsknings- og innovasjonsprogram. Typisk gjelder dette prosjekter som er knyttet til avdeling CIRiS. Dette har en naturlig sammenheng med at det var midlertidig stans i flere av prosjektene i 2021 grunnet pandemi. Denne aktiviteten tok seg opp i 2022. I tillegg var det oppstart av nytt ESA-prosjekt («*Biological Experiments Procurement (BEP)*») som selskapet mottar en høy andel finansiering knyttet til CIRiS sine underleverandører. NTNU Samfunnsforskning har en avdeling med et fast oppdrag fra Helsedirektoratet, gjennom drift av oppgavene knyttet til Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (NAPHA).

2022 FINANSIERINGSOMRÅDER

Denne omsetningen er synliggjort som eget område i figuren nedenfor, for å kunne skille denne fra resten av forskningsaktiviteten. Aktiviteten på NAPHA utgjør 25% av den samlede omsetningen i instituttet.

Instituttet iverksatte i 2020 en finansstrategi basert på styrets vedtatte finansreglement om forvaltning av instituttets egenkapital. Instituttet har god likviditetssituasjon. Deler av likviditeten ble også i 2022 benyttet til investeringer (rentebærende verdipapirer og aksjefond) for høyere avkastning. Samtidig har styret besluttet en planramme for å benytte deler av egenkapitalen på strategiske satsinger i instituttet over en femårsperiode.

Driftsresultatet i 2022 ble på 8,2 MNOK, noe som er 4,3 MNOK høyere enn i 2021. En stor del av økningen i driftsresultat kan tilskrives innføring av nytt regnskapsprinsipp, samt at det er foretatt en pensjonsavsetning fra NAPHAAs driftsramme som gir resultateffekt i regnskapet. NTNU Samfunnsforskning innførte ny innskuddsbasert pensjonsløsning fra og med 2022, og lukket den ytelsesbaserte ordningen i Statens pensjonskasse (SPK) fra samme tidspunkt. Lukking av den ytelsesbaserte ordningen i SPK ville uansett medføre en del regnskapsmessige konsekvenser både knyttet til resultat og balanse. Basert på disse konsekvensene ble det besluttet å endre regnskapsprinsipp fra NRS6 til IAS19. Ut fra dette er balansen per 31.12.2021 omregnet til per 01.01.2022, der tidligere ikke-regnskapsført beregningsmessig avvik knyttet til pensjonsforpliktelser er tatt inn. Dette har medført en betydelig reduksjon av den bokførte egenkapitalen og kraftig økning av regnskapsført gjeld relatert til pensjonsforpliktelser.

Endring av regnskapsprinsipp knyttet til den lukkede ytelsesbaserte pensjonsordningen har ikke medført endring i instituttets likviditet eller likviditetsmessige stilling.

Etter finansinntekter oppnådde instituttet et årsresultat før skatt på 8,9 MNOK. I 2022 er skattekostnaden på 0,38 MNOK. Dette gir et samlet årsresultat på 8,6 MNOK.

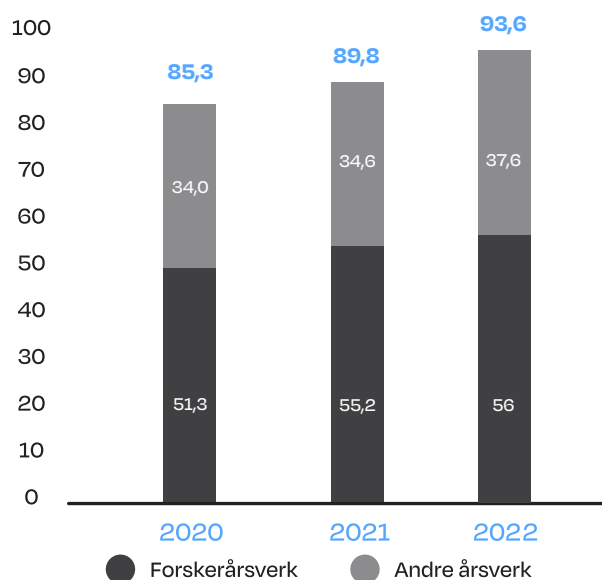
Medarbeidere

Det er også for 2022 grunn til å løfte frem ansattes bidrag og arbeidsinnsats for at virksomheten nok engang oppnår gode faglige og økonomiske resultater. Virkningene av pandemien har tatt tid å fordøye, og flere avdelinger har derfor prioritert faglige samlinger og strategiseminar i 2022 for å reetablere felleskap og samarbeid. Samtidig utnytter organisasjonen læring fra pandemien med utstrakt bruk av videomøter og tilrettelegging for hjemmekontor der dette bidrar til mer effektiv oppgaveløsning. I tillegg til oppfølgingen av den sekvensielle arbeidsmiljøundersøkelsen som ble utført i 2021, har instituttet i 2022 gjennomført vernerunde.

Vernerunden benyttes som en av flere metoder for kartlegging og systematisk overvåking av arbeidsmiljøet. Primært benyttes vernerunden til å kartlegge det fysiske arbeidsmiljøet, men det gis også anledning til å komme med innspill som gjelder arbeidsmiljøet ved instituttet. Årets vernerunde ble gjennomført av hovedverneombudet og representant fra bedriftshelsetjenesten. Vernerunden ble gjennomført på den ansattes kontorarbeidsplass og ergonomi ble vurdert til samtlige medarbeidere. Rapporten fra vernerunden beskriver at ansatte setter pris på arbeidsplassen, arbeidsoppgaver og kollegium. Arbeidet med systematisk arbeidsmiljøutvikling har bred medvirkning fra ansatte og er forankret i instituttets arbeidsmiljøutvalg, ledergruppe og styre. Instituttet gjennomfører årlige medarbeidersamtaler og legger til rette for karriereplanlegging (for blant annet kompetanseopptrykk i forskerstillinger). I 2022 hadde syv personer opptrykk i sine forskerstillinger basert på søknader/vurderingskomitéer.

NTNU Samfunnsforskning hadde ved utgangen av året 114 ansatte. Ansatte gjennomførte 93,6 årsverk i 2022, noe som er en økning fra 2021 (89,8). 56 av årsverkene var forskerårsverk. Dette er en økning på 0,8 forskerårsverk fra 2021. Øvrige årsverk fordeler seg på andre faglige stillinger (NAPHA utgjør 25 av disse) og administrasjon. 56 ansatte innehar PhD og 9 personer er i doktorgradsutdanning ved utgangen av 2022.

ÅRSVERK UTVIKLING

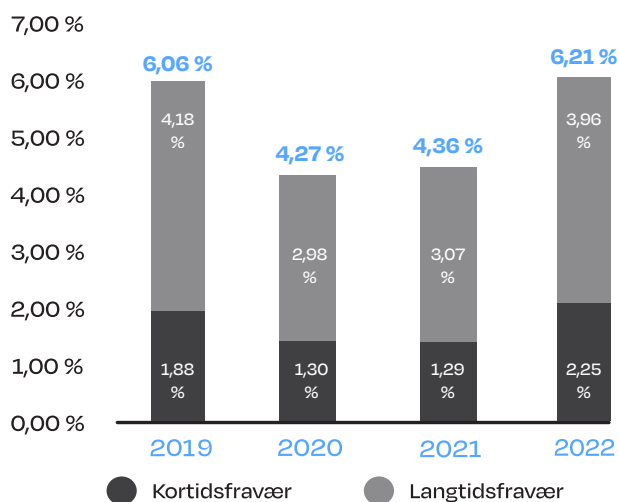
Det har ikke vært skader eller ulykker knyttet til jobben blant ansatte i 2022. Sykefraværet var i 2022 på 6,21%, hvorav korttidsfraværet utgjorde 2,25%. Den samlede fraværprosenten ligger noe høyere enn i 2021. Historisk har langtidsfraværet preget det høye sykefraværet ved instituttet. Analysen for 2022 viser et økende fravær som knyttes til post-covid og økt arbeidspress. Mindre bruk av hjemmekontor, økt reiseaktivitet og et endret arbeidsmønster etter gjenåpningen fra pandemien er mulige årsaker.

Arbeidsmiljøutvalget har særlig hatt oppmerksomhet på om økt fravær kan sees i sammenheng med et mulig økt arbeidspress. Det er i løpet av 2022 registrert ett tilfelle hvor langtidsfraværet kan sees i sammenheng med arbeidsmiljørelatert press. Virksomheten vil derfor øke oppmerksomheten mot tilrettelegging for en sunn arbeidskultur og at ledere er tett på til å foreta nødvendige prioriteringer og sikre bemanningsplanlegging som bidrar til at ansatte opplever mestring.

ekstern evaluering (utført av Universell Utforming AS) av nettsidene med hensyn til universell utforming, og konklusjonen var at også nettsidene tilfredsstillende standarder for tilgjengelighet.

Det ble i 2022 utviklet en egen handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering i henhold til kravene fra EUs forsknings- og innovasjonsprogram og Norges forskningsråd.

SYKEFRAVÆR UTVIKLING

Likestilling og mangfold

Styret har utarbeidet en egen redegjørelse etter likestilling- og diskrimineringsloven. Denne er tilgjengelig på nettsiden til NTNU Samfunnsforskning.

Instituttet arbeider aktivt for at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Instituttet oppfylder Aksjelovens krav til kjønnsfordeling i sammensetningen av styret, og fordelingen på kvinner og menn i ulike stillinger er av en slik art at spesielle tiltak ikke anses nødvendig. Blant ansatte er 58,8 % kvinner. I styret var kvinneandelen 43 %, og i ledergruppen 57 %.

I 2022 ble det rekruttert inn elleve personer, av disse var seks kvinner. Åtte personer har avsluttet sitt arbeidsforhold (to kvinner og seks menn). Arbeidstiden er lik for alle ansatte, og instituttets livsfasepolitikk fremmer aktiv tilrettelegging for ansatte i ulike livsfaser uavhengig av kjønn. Fordelingen av uttak fødselspermisjon mellom kvinner og menn har vært 30 uker (kvinner) og fem uker (menn). Kontorlokalene tilfredsstillende standarder for tilgjengelighet som gjelder. Instituttet gjennomførte i 2022 en

Samfunnsansvar

Instituttet støtter opp under FNs bærekraftsmål, og gjennom kjerneaktiviteten skal vi bidra til at disse nås. I lys av instituttets prosjektportefølje og egen drift har virksomheten i 2022 bidratt til kunnskapsutvikling og innovasjon innenfor flere av FNs bærekraftsmål:

- Nr. 3: God helse og livskvalitet
- Nr. 4: God utdanning
- Nr. 5: Likestilling mellom kjønnene
- Nr. 6: Rent vann og gode sanitære forhold
- Nr. 7: Ren energi for alle
- Nr. 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Nr. 9: Industri, innovasjon og infrastruktur
- Nr. 10: Mindre ulikhet
- Nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Nr. 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr. 13: Stoppe klimaendringene
- Nr. 14: Livet i havet
- Nr. 15: Livet på land
- Nr. 17: Samarbeid for å nå målene

Instituttet utøver sitt samfunnsansvar på miljøsidene ved å begrense forurensning av det ytre miljø. Instituttet er særlig opptatt av å redusere klimaavtrykket knyttet til flyreiser ved aktivt å benytte seg av digitale møter som erstatning for fysiske møter, samt tilrettelegge for gjenbruk av teknisk utstyr. Instituttet ble sertifisert som Miljøfyrtårnsbedrift i 2018 og ble i 2021 resertifisert for tre nye år. Som en del av det systematiske arbeidet, viser klima- og miljørapporten for 2022 at instituttet økte sitt CO₂-utslipp fra 22,05 tonn CO₂ i 2021 til 82,53 tonn CO₂ i 2022. Dette er en økning på 274 %. Økningen er knyttet til økt bruk av flyreiser som direkte følger av gjenåpning etter pandemien. Økningen viser likevel at det samlede omfanget er lavere enn driftsårene før pandemien. Instituttet vil arbeide for å videreføre de positive erfaringene ved bruk av digitale møter for å unngå unødvendige reiser i tiden fremover.

Fra og med 2023 er NTNU Samfunnsforskning omfattet av «Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeid». Loven skal fremme virksomheters respekt for

grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Styret og ledelsen har iverksatt arbeidet med kartlegging og vurdering av risiko, og en redegjørelse for dette vil publiseres for første gang på selskapets nettside innen 30. juni 2023.

Risikofaktorer

Instituttet forhandlet i 2020 frem en ny pensjonsløsning for ansatte født etter 01.01.1963. I påvente av avklaring om ny nasjonal AFP-ordning for privat sektor, ble det som del av forhandlingsresultatet lagt inn en klausul om AFP som sikrer at ingen ansatte taper ved å gå over på ny AFP-ordning. For de berørte vil det bli laget en individuell avtale som beskriver at den ansatte vil få kompensert helt den AFP den ansatte ville fått gitt gjeldende regler på uttakstidspunktet. De økonomiske konsekvensene for instituttet er ikke avklart ennå, da finansieringen av den nye AFP-ordningen for privat sektor ikke er klar.

Ny hybrid pensjonsløsning ble iverksatt 01.01.2022. Dette innebar blant annet at virksomheten søkte om utmelding av Statens pensjonskasse (SPK) for aktuelle medlemsmasse, og fikk dette innvilget av Arbeids- og sosialdepartementet 02.07.2021. Overgang fra en ytelsesordning (SPK) til en innskuddsordning (hybrid) er i realiteten en avvikling av den ytelsesbaserte ordningen. Instituttet har fra og med 2022 endret regnskapsstandard for føring av den ytelsesbaserte ordningen og benytter nå IAS19. Dette innebærer at endringer i beregningsmessige avvik føres løpende i regnskapet. Balansen per 01.01.2022 er omarbeidet i henhold til dette. Endret regnskapsprinsipp har gitt redusert egenkapitalandel, Regnskapsføringen har direkte betydning for egenkapitalandelen i selskapet, men har ikke likviditetsmessig effekt.

Overskuddslikviditet er i hovedsak plassert på rentebærende bankkonti og innen rentebærende verdipapirer og aksjefond (med lav risiko) fra og med 2020. Risikoen for at oppdragsgivere ikke kan eller vil oppfylle sine forpliktelser anses som lav, og det har historisk sett vært lite tap på fordringer. Instituttet har det meste av sine oppdragsavtaler i norske kroner, men er også i noen grad eksponert for endringer i valutakurser (avtaler i Euro). Instituttet har ingen langsiktig rentebærende gjeld, slik at eksponeringen for renteendringer kun handler om renteinntekter. Styret vurderer instituttets finansielle risiko til å være lav.

I kjølvannet av krigen i Europa, sterk inflasjon og

betydelig strammere budsjett, ba Regjeringen om en gjennomgang av forskningssystemet, med særlig blick på Forskningsrådets rammer og tildelinger. Det er forventet at det vil komme endringer i Forskningsrådets søknadsregimer og evalueringspraksiser. Det er foreløpig vanskelig å si hvordan dette treffer NTNU Samfunnsforskning, men styret har oppmerksomhet på utviklingen i sektoren, som er preget av skjerpet konkurranse og høye krav til forskningsmiljøene.

I samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3a bekrefter styret at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Styrets arbeid

Styret reviderte sin styreinstruks i 2021, og styrearbeidet er utført i henhold til denne. Styret har hatt fire møter i 2022. Styreansvarsforsikring for rettslig erstatningsansvar er ikke tegnet for styrets medlemmer og daglig leder.

Utviklingsplaner

Instituttet framstår i dag som et konsolidert institutt med etablerte fagområder og mange erfarne forskere. Iverksetting av ny strategisk plan for perioden 2022-2026, gir et spennende grunnlag for videreutvikling av instituttet. Instituttets avdelinger har faglig særpreg og egenart som danner utgangspunkt for ulike målbilder og strategier på avdelingsnivå. Instituttet er et ledende miljø innenfor enkelte forskningsområder, og har ambisjon om å utvikle aktiviteten og løfte seg ytterligere på flere områder. De ansatte er instituttets viktigste ressurs, og selskapet vil arbeide målrettet med å utvikle sine medarbeidere og fremstå som et kompetent, attraktivt forskningsinstitutt og ansvarlig arbeidsgiver.

Disponering av årets resultat

Styret foreslår overfor generalforsamlingen at årets overskudd på 8,6 MNOK overføres til egenkapital.

Trondheim, 23.03.2023

Arvid Hallén
Styreleder

Else Berit Skagen

Kjerstin Spjøtvoll

Jostein Mårdalen

Sigurd Eriksson

Gudveig Gjørund

Christian Wendelborg

Roger Lian
(adm.dir.)

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Christian Wendelborg

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5993-4-873998

IP: 88.27.xxx.xxx

2023-03-28 15:46:48 UTC

Roger Lian

Daglig leder

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5999-4-2851519

IP: 46.249.xxx.xxx

2023-03-28 15:50:19 UTC

Else Berit Skagen

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: UN:NO-9578-5992-4-3010922

IP: 46.249.xxx.xxx

2023-03-28 16:58:06 UTC

Sigurd Eriksson

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5998-4-909869

IP: 46.15.xxx.xxx

2023-03-28 21:26:53 UTC

Kjerstin Spjøtvoll

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5995-4-87455

IP: 88.91.xxx.xxx

2023-03-29 06:15:26 UTC

Arvid Hallén

Styreleder

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5993-4-2267808

IP: 91.186.xxx.xxx

2023-03-29 13:44:20 UTC

Gudveig Gjøsund

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5999-4-1774177

IP: 190.136.xxx.xxx

2023-03-30 03:02:45 UTC

Jostein Mårdalen

Styremedlem

På vegne av: NTNU Samfunnsforskning AS

Serienummer: 9578-5992-4-3005892

IP: 193.156.xxx.xxx

2023-03-30 10:08:19 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: KD167-37FSL-MOU4J-HVBY4-P2GGCD-UOKEY

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>